

Пред шест години македонската дипломатија се залета набрзина, преку ноќ, да ја внесе Македонија во НАТО. "Сега е моментот, сега ќе ја биде работата", мислеа алтернативците на Циле и вировците на Љубчо. Арно ама, така и преку ноќ дојде студениот туш од Брисел. Таму не сакаат товар, таму не сакаат сирачиња. А во тој период македонската држава висеше на крајот. Повеќе од 360.000 бегалци од Косово, несреде ни внатрешни прашања од етнички аспект, разнишана економија, пропаднато стопанство. Бегавме од ужасот и баравме засолниште кај најмоќните. Тогашниот шеф на дипломатијата, Александар Димитров, беше најгласен во очекувањата дека ќе се смилуваат и Македонија ќе стане вонредна, но полноправна членка на НАТО. Пуста визија, ентузијазам, пуста желба македонска. Топките ни ги спуштија. Дојде 2001 година. Уште посложена

од 1999 година. Се играше на наш терен. И повторно НАТО инволвиран. Двострани информации за неговата улога во македонската криза. Почнувајќи од поддршката на терористичките формации на ОНА преку директното вооружување и логистичката разузнавачка поддршка до искрената помош за македонската Влада во справувањето со кризата. И тогаш некој очекуваше дека Македонија ќе стане членка на најмоќната светска воена армада. Залудно. Термините само се одложуваа. Се бараа реформи, коренити, длабоки, реструктурирање на скелетот на безбедносните органи. Домашните политички претставници ја прифатија играта на Западот. Што се мора, се мора. Немаше друга солучија, немаше друга алтернатива. Не се станува партнер без нивните потези, без нивните домашни задачи кои секојдневно ни ги задаваа. Под притисок Македонија се

каница од Брисел и од Вашингтон за идното проширување на НАТО, актуелните македонски власти не отстапуваат од својот курс. Ке барале од Западот да се истакнело лидерството на Македонија во т.н. Јадранска група за проширување. Веројатно очекуваат да добијат и некоја диплома или плакета. Смешна ситуација. Не сакаат да го признаат поразот, кој по малку незаслужено ги стигна во последната година од нивното четиригодишно владение. Велат сè е ОК, ништо не било изгубено. А години се во прашање!

"Апликацијата за членство во НАТО зависи исклучително од Македонија" - објасни своевремено амбасадорот на Алијансата, Николас Бигман и додаде - "Во НАТО членуваат земји кои имаат високо ниво на демократија, кои ги почитуваат човековите права, држави кои одлучно се справуваат со организираниот криминал и корупција. Не може една

ДРЖАВИТЕ ИСЧЕЗНУВААТ КОГА "ПРЕДАВНИЦИТЕ" СТАНУВААТ "ЛИДЕРИ"!

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

најде пред уставни измени. Земјата мораше да ги исполни обврските пред меѓународната заедница. Се случи што се случи. Тогашниот премиер Георгиевски од миленик на Западот стана политичка фигура, која ги кочи реформските процеси кои одеа во корист на албанското малцинство. И тогаш се спомнуваше НАТО, но влезот ќе биде само тогаш кога Македонија до крај ќе ги спроведе трансформациите во одбраната и до крај ќе ја имплементира охридската рамковна спогодба. Кисели фази кај македонските политичари. Видоа дека ништо нема гратис. По 2002 година новите парламентарни победи ги засукаа раковите и, како што велат, почнале нова епизода во градење на односите со Западот. Реформа до реформа, реконструкции, трансформации... Така ни рекле еднавора, така мора и да биде сторено. Ентузијазмот и потребата од наше етаблирање во светското општество ни наметнаа нов ритам и нова политика на градење на односите. Нè тапкаа по рамо, нè уверуваа дека сме најуспешната балканска приказна на сите времиња, почна на сите да ни се повраќа од терминот "лидер во регионот". И денес кога пристигна последната шла-

земја да влезе во НАТО доколку во Сојузот донесе товар".

Македонија се покажа како вистински партнер на НАТО во многу случаи. Последните шест години таа практично дејствува како член на Алијансата. Реформите, исполнувањето на политичките критериуми, испраќањето воени мисии во Ирак и во Авганистан, се доволни аргументи за да можевме да очекуваме дека догодина ќе нè изградуваат од Брисел. Но, работите тргнаа во поинаква насока. Трите земји од Јадранската група за проширување не биле подготвени за скорешно да пристапат во НАТО. Можеби Македонија преднички со реформите и со активностите во одбраната, но таа сепак ќе влегува во пакет, а не индивидуално. Сепак, нештата се многу поинакви од оние кои ни ги прикажуваат во јавноста како домашните, така и меѓународните политички и дипломатски претставници. Работите се поинакви и тие смрдат, многу смрдат. Трујат.

НОВА КОМБИНАЦИЈА

Се поставува прашањето зошто дојде до одложување на идното проширување на Алијансата ако се има предвид фактот дека работите беа речиси 99 отсто средени за 2006 година? Реформите привршуваа, политичките критериуми до крај се испочитуваа, за лидерството кое

Ентузијазмот и потребата од наше етаблирање во светското општество ни наметнаа нов ритам и нова политика на градење на односите. Нè тапкаа по рамо, нè уверуваа дека сме најуспешната балканска приказна на сите времиња, почна на сите да ни се повраќа од терминот "лидер во регионот". И денес кога пристигна последната шлаканица од Брисел и од Вашингтон за идното проширување на НАТО, актуелните македонски власти не отстапуваат од својот курс. Дали оваа власт почнува да плива во предавства? Или некој еднавора или одвнатре вешто ја турка во безизлезен лавиринт, кој на крајот ќе ѝ се врати како бумеранг!? Треба да се почне анализа околу тоа дали актуелните македонски власти знаат за овие шпекулативни сценарија, дали ги разгледуваат како реална опасност за унитарниот карактер на државата и дали тие имаат некаква спрега со одложеното членување во НАТО пактот?

РЕДЕФИНИРАНИ ГРАНИЦИ ЗА "НАЈУСПЕШНАТА" БАЛКАНСКА ПРИКАЗНА!

Таму, на Запад, не сакаат товар, не сакаат сирачиња. Се обидовме да побегнеме од ужасот, побаравме засолниште кај најмоќните. Се очекуваше да ѝ се смилуваат на Македонија, но пушта визија, пушта желба македонска. Термините за влез во арматата само се одложуваа. Се бараа реформи, коренити, длабоки, реструктурирање на безбедносниот скелет.

Домашните политички претставници ја прифатија западната игра. Не се станува партнер без нивните потези, без нивните домашни задачи. Македонија се најде пред уставни измени за да ја имплементира охридската рамковна спогодба. Ништо нема гратис. Реформа до реформа, реконструкции, трансформации...ни наметнаа нов ритам и нова политика на градење на односите. Не тапкаа по рамо... Ама, залудни ни биле реформите, брзањето во спроведувањето на рамковната спогодба и почитувањето на правата на етничките заедници. Работата зависела од регионалните, а не од внатрешните случувања. Пристигна и последната порака од Западот. Во неа може да се "прочита" дека на повидок е сценарио...

сме го имале и воопшто да не зборуваме. Интересно е и прашањето зошто преку ноќ во т.н. Јадранска група за проширување на НАТО се втурна и Украина!? Сè повеќе македонски политичари одржуваат средби со западни дипломати во сенка, кои им предлагаат речиси идентично сценарио како она кое Георгиевски преку МАНУ ѝ го понуди на македонската јавност - размена на територии и население. Дипломатите од меѓународната заедница на дел од домашните политички структури буквално им имаат речено: "мора да се делите, кога тогаш ќе дојде до тоа". Други извори велат дека одложувањето на членството на Македонија не е случајно и се поклопува токму со дефинирањето на конечниот статус на Косово. Значи, залудни биле реформите, брзањето во спроведувањето на Рамковната спогодба и почитувањето на правата на етничките заедници. Работата зависела од регионалните, а не од внатрешните случувања. Косово ќе биде клучниот елемент за идното етаблирање на Македонија во евроатлантската номенклатура. Опциите кои сега се разгледуваат за неговиот статус

во голема мерка ќе го одредат и идното постоење и моделот на државотворност на Македонија. Тоа неодамна го навести и Арбен Џафери, кој рече дека правата кои би ги добиле косовските Срби со пет проценти од популацијата на протекторатот, а се на нивото на Рамковниот договор во Македонија, би ги повредило Албанците ваму, бидејќи биле 25 отсто. Џафери предизвикува нова вербална криза со таквото гледање на работите. Тој ги доближува врските со македонската опозиција која, пак, остро се спротивставува на новите надградувања на македонскиот Устав. Како би функционираа таквата нова коалиција, која во последно време ја навестуваат, само Господ знае. Повторно би била неприципиелна и неприродна. Власта во Македонија е исправена пред нов предизвик. Треба да знае да ја одигра новата игра. Нов момент во целата ситуација е и шпекулацијата, која се провлекува кај некои кругови во сенка, која вели дека при идното проширување на НАТО, сега во 2008 година, Украина треба да ја замени Албанија. Имено, муслимански држави не сакале да ѝ прават друштво на

западната цивилизација. Тоа многу пати на Србија ѝ го навестице Брисел и Вашингтон.

"Нека бираат Србите, или Косово или ЕУ. Нема влез во ЕУ со Косово", така порачуваа и Холбрук и Солана и Патен и повеќе други дипломати. Меѓу редови тоа би се однесувало на Албанија, која можеби за некоја година би била со некој видоизменет облик.

ЗА МАКЕДОНСКАТА ПРИКАЗНА

А, каква би била македонската приказна во сите овие, по малку нафрлени шпекулации, кои можеби не се точни и нема да се остварат, но некој ги разгледува и полека ги става на зелената маса прво во центрите на моќта, а потоа ќе ни ги донесат и нам. Реално може да се случи во НАТО и во ЕУ да влезе само дел од Македонија. Црна прогноза, но некој засилено и упорно ја турка да помине низ ходниците на европските и на американските тела и институции. Велат, Рамковниот договор бил само појдовна основа да се дојде до таа идеја. Децентрализацијата е вториот степен, кој треба да ја воведо државата во т.н. мек федерализам. Лесно потоа би се протуркал некој закон во Собранието донесен со т.н. Бадинтерово мнозинство, за кој граѓаните би немале право да се изјаснат на референдум. Дали оваа власт почнува да плива во предавства? Или некој еднадвор или одвнатре вешто ја турка во безизлезен лавиринт, кој на крајот ќе ѝ се врати како бумеранг? Треба да се почне анализа околу тоа дали актуелните македонски власти знаат за овие шпекулативни сценарија, дали ги разгледуваат како реална опасност за унитарниот карактер на државата и дали тие имаат некаква спрега со одложеното членување во НАТО пактот? Веројатно ќе одговораат дека ова се само нови глупости, кои имаат цел да ја минимизираат работата на министерствата и на Владата во целина. А каков друг одговор би очекувале? Членството на Македонија во НАТО и во ЕУ е ставено под знак прашање. Затоа целата работа е одложена. Прво ќе се решава косовското прашање, па зависно од него ќе се види дали нашоа земја ќе собере сили да дотурка до портите на Брисел. Тоа е последната порака од Западот. Во неа може да се прочита и дека на повидок е редефинирање на балканските граници. Дали Македонија ќе биде дел од тоа сценарио, може само да се нагаѓа. Власта како пијан за стап се држеше за договорот во Охрид, сметајќи го како брана од секаква внатрешна и надворешна девијација, но сега ќе се увиди колку тој бил слаба конструкција за силината на македонската државност. Допрва на сцена доаѓаат одбранбените механизми на тој Договор, дури сега ќе се види колку тој бил имун.